

Przykładowy arkusz obserwacji zajęć w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych

1. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do skutecznego porozumiewania się w języku ojczystym

zwracając uwagę na zasady (ortograficzne, interpunkcyjne, składniowe, fleksyjne) budowania poprawnej wypowiedzi	
poszerzając specjalistyczne (matematyczne, przyrodnicze, techniczne) słownictwo słuchaczy	
budując świadomość zmienności języka i sposobów porozumiewania się w różnych kontekstach	
wskazując znaczenie zróżnicowanych stylów wypowiedzi	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

2. Nauczyciel kształtuje umiejętność porozumiewania się w języku ojczystym, tworząc sytuacje, w których słuchacze

skutecznie komunikują się ze sobą	
skutecznie komunikują się z nauczycielem	
słuchają ze zrozumieniem	
czytają ze zrozumieniem	
wyrażają własne myśli, uczucia, opinie (w mowie lub piśmie)	
interpretują pojęcia i fakty (w mowie lub piśmie)	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

3. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do skutecznego porozumiewania się w języku ojczystym

zwracając uwagę na poprawność językową	
rozbudzając wrażliwość na walory estetyczne języka ojczystego	
zachęcając słuchaczy do odważnego wyrażania własnych sądów i opinii	
uświadamiając siłę oddziaływania (pozytywnego/negatywnego) języka na innych ludzi	
podkreślając potrzebę rozumienia i używania języka w sposób pozytywny i odpowiedzialny społecznie	

nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	
--	--

4. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do skutecznego porozumiewania się w języku obcym

ucząc gramatyki funkcjonalnej (żywej, naturalnej, stosowanej)	
poszerzając zasób słownictwa słuchaczy przydatnego w codziennym porozumiewaniu się	
uświadamiając wpływ konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego na sposób porozumiewania się	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

5. Nauczyciel kształtuje umiejętność porozumiewania się w języku obcym, tworząc sytuacje, w których słuchacze

skutecznie komunikują się ze sobą (w tym: inicjują, podtrzymują i kończą rozmowę w języku obcym)	
skutecznie komunikują się z nauczycielem	
słuchają ze zrozumieniem	
czytają ze zrozumieniem	
wyrażają własne myśli, uczucia, opinie (w mowie lub piśmie)	
interpretują pojęcia i fakty (w mowie lub piśmie)	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

6. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do skutecznego porozumiewania się w języku obcym

budując świadomość różnorodności kulturowej	
rozbudzając zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

7. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do matematycznego i naukowo-technicznego postrzegania świata

ucząc głównych operacji matematycznych	
wprowadzając wiadomości dotyczące miar i struktur matematycznych	

wdrażając do rozumienia pojęć i terminów matematycznych	
uświadamiając główne zasady rządzące naturą	
wprowadzając podstawowe pojęcia naukowe	
uświadamiając zasady i metody, technikę oraz produkty i procesy techniczne	
wdrażając do rozumienia wpływu nauki i technologii na świat przyrody	
umożliwiając rozumienie korzyści, ograniczeń i zagrożeń wynikających z teorii i zastosowań naukowych oraz techniki	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

8. Nauczyciel kształtuje kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, tworząc sytuacje, w których słuchacze

liczą	
szacują	
stosują miary	
posługują się terminami i pojęciami matematycznymi	
badają, poszukują, dociekają	
argumentują i formułują wnioski na podstawie dowodów	
posługują się narzędziami i urządzeniami technicznymi dla osiągnięcia celu	
posługują się danymi naukowymi przy podejmowaniu decyzji	
wykorzystują matematyczne sposoby myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne)	
stosują matematyczne sposoby prezentacji (wzory, modele, konstrukty, wykresy, tabele)	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

9. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do matematycznego i naukowo-technicznego postrzegania świata

rozbudzając ciekawość i krytyczne rozumienie świata	
uczulając na potrzebę zachowania bezpieczeństwa w kontakcie z przejawami postępu naukowo-technicznego	

wdrażając do szacunku dla prawdy	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

10. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do korzystania z komputera i urządzeń cyfrowych

zapoznając z zasadami działania głównych aplikacji komputerowych – edytory tekstu, edytory grafiki, arkusze kalkulacyjne, bazy danych	
ucząc zasad i sposobów pozyskiwania, gromadzenia, przechowywanie informacji i posługiwanie się nimi	
wskazując korzyści i zagrożenia płynące z sieci	
realizując zagadnienia dotyczące prawdziwości i rzetelności dostępnych informacji	
uświadamiając zasady prawne i etyczne mające zastosowanie przy interaktywnym korzystaniu z technologii komputerowych	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

11. Nauczyciel kształtuje kompetencje cyfrowe, tworząc sytuacje, w których słuchacze świadomie wykorzystują komputer i urządzenia cyfrowe do

poszukiwania i gromadzenia informacji	
przetwarzania informacji oraz ich wykorzystywania w krytyczny i systematyczny sposób	
tworzenia, prezentowania i rozumienia złożonych informacji	
wyszukiwania usług oferowanych w Internecie i korzystania z nich	
odpowiedzialnego komunikowania się z innymi poprzez udział w społecznościach i sieciach	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

12. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do odpowiedzialnego korzystania z komputera i urządzeń cyfrowych

uświadamiając potrzebę krytycznego i refleksyjnego podejścia do dostępnych informacji	
uczulając na różnorakie zagrożenia płynące z sieci	
rozbudzając zainteresowanie udziałem w społecznościach i sieciach w celach kulturalnych, społecznych lub zawodowych	

nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	
--	--

13. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do uczenia się przez całe życie

zapoznając z różnorodnymi strategiami i sposobami uczenia się	
uświadamiając związek pomiędzy typem inteligencji, preferencjami sensorycznymi, typem osobowości a sposobem efektywnego uczenia się	
udzielając uczniom pomocy w określeniu słabych i mocnych stron w zakresie posiadanej wiedzy, umiejętności	
wskazując możliwości doskonalenia w edukacji formalnej i nieformalnej	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

14. Nauczyciel kształtuje umiejętność uczenia się, tworząc sytuacje, w których słuchacze

samodzielnie docierają do informacji, przetwarzają i przyswajają je	
organizują własny proces uczenia się	
zarządzają czasem	
czerpią z doświadczenia i wiedzy innych	
dzielą się nabytą wiedzą i umiejętnościami	
oceniają swoją pracę	
w razie potrzeby szukają rady i wsparcia	
identyfikują swoje mocne i słabe strony	
wykorzystują dotychczasowe doświadczenia w uczeniu się	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

15. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do uczenia się przez całe życie

rozbudzając w słuchaczach motywację do uczenia się poprzez uświadamianie wartości edukacji	
kierując do słuchaczy komunikaty wzmacniające ich wiarę we własne możliwości	
stwarzając słuchaczom możliwości do osiągnięcia sukcesów	
zachęcając do samodzielnego rozwiązywania problemów (pokonywania przeszkód i trudności)	

wdrażając do wykorzystywania doświadczeń z życia w procesie uczenia się	
rozbudzając ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się i wykorzystywania tego procesu w różnorodnych sytuacjach życiowych	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

16. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim

uświadamiając, w jaki sposób można zapewnić sobie optymalny poziom zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez odpowiedni styl życia	
wskazując zasady postępowania i reguły zachowania ogólnie przyjęte w różnych społeczeństwach i środowiskach (w szkole, w pracy, w rodzinie)	
ucząc podstawowych pojęć dotyczących osób, grup, organizacji zawodowych, równości płci i niedyskryminacji, społeczeństwa i kultury	
wdrażając do rozumienia wielokulturowych i społeczno-ekonomicznych wymiarów społeczeństw europejskich	
wskazując związki pomiędzy narodową tożsamością kulturową i tożsamością europejską	
wyjaśniając pojęcia demokracji, sprawiedliwości, równości, obywatelstwa i praw obywatelskich	
dbając o znajomość wśród słuchaczy współczesnych wydarzeń, jak i głównych wydarzeń i tendencji w narodowej, europejskiej i światowej historii	
zwiększając świadomość celów, wartości i polityk, jakimi kierują się ruchy społeczne i polityczne	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

17. Nauczyciel kształtuje kompetencje społeczne i obywatelskie, tworząc sytuacje, w których słuchacze

uczą się tolerancji i poszanowania dla odmienności	
wykazują gotowość do poszanowania wartości i prywatności innych osób	
wyrażają i rozumieją różne punkty widzenia	
negocjują i rozwiązują konflikty w sposób pokojowy	
nabywają umiejętności radzenia sobie ze stresem i frustracją	
wykazują się empatią	
wypracowują i osiągają kompromis	
wykazują się poczuciem obowiązku	

uczestniczą w życiu publicznym	
budują poczucie tożsamości lokalnej, regionalnej, państwowej, europejskiej	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

18. Nauczyciel kształtuje postawy społeczne i obywatelskie

rozbudzając zainteresowanie rozwojem społeczno-gospodarczym	
zachęcając do komunikacji międzykulturowej	
wdrażając do szacunku dla różnorodności i innych ludzi	
przygotowując na pokonywanie uprzedzeń i osiąganie kompromisu	
podkreślając konieczność pełnego poszanowania praw każdego człowieka (w tym równości, jako podstawy demokracji), jego wartości i prywatności	
ucząc uznania i zrozumienia różnic w systemach wartości różnych religii i grup etnicznych	
budując poczucie przynależności do własnego otoczenia, kraju, Unii Europejskiej i Europy jako całości oraz do świata	
podkreślając potrzebę zrozumienia i poszanowania wspólnych wartości, niezbędnych do zapewnienia spójności wspólnoty	
zachęcając do działalności obywatelskiej i społecznej	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

19. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do inicjatywności i przedsiębiorczości

udzielając pomocy w identyfikowaniu dostępnych możliwości działalności osobistej, społecznej, gospodarczej	
zapoznając słuchaczy z zasadami działania organizacji, stowarzyszeń, podmiotów gospodarczych	
uświadamiając szanse i wyzwania stojące przed pracodawcami i organizacjami	
poruszając zagadnienia etyczne związane z przedsiębiorstwami oraz tym, w jaki sposób mogą one wywoływać pozytywne zmiany, np. poprzez sprawiedliwy handel lub przedsięwzięcia społeczne	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

20. Nauczyciel kształtuje inicjatywność i przedsiębiorczość, tworząc sytuacje, w których słuchacze

zgłaszają i podejmują własne pomysły, inicjatywy	
planują i organizują zadania własne, zespołowe	

uczą się kierować pracą grupy	
aktywnie włączają się w realizację zadań	
podejmują przedsięwzięcia o charakterze społecznym	
analizują i oceniają efektywność realizowanych zadań	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

21. Nauczyciel kształtuje postawy sprzyjające inicjatywności i przedsiębiorczości

zachęcając słuchaczy do zgłaszania i realizowania własnych pomysłów, inicjatyw	
wspierając słuchaczy w realizacji ich pomysłów	
rozbudzając motywację i determinację w kierunku realizowania celów	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

22. Nauczyciel wyposaża słuchaczy w wiedzę niezbędną do budowania świadomości i ekspresji kulturalnej

zapoznając słuchaczy z najważniejszymi dziełami kultury (regionalnej, narodowej, europejskiej, światowej), w tym współczesnej kultury popularnej	
wdrażając do rozumienia kulturowej i językowej różnorodności w kraju, w Europie i w innych regionach świata oraz konieczności jej zachowania	
uświadamiając znaczenie czynników estetycznych w życiu codziennym	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

23. Nauczyciel kształtuje świadomość i ekspresję kulturalną, tworząc sytuacje, w których słuchacze

poznają najważniejsze dzieła kultury, w tym współczesnej kultury popularnej	
budują świadomość lokalnego, narodowego i europejskiego dziedzictwa kulturalnego oraz jego miejsca w świecie	
kształtują wrażliwość i uczą się odczuwać przyjemność z odbioru dzieł sztuki (w tym muzyki, sztuk teatralnych, literatury i sztuk wizualnych)	
wyrażają siebie poprzez różnorodne środki z wykorzystaniem wrodzonych zdolności	
uczestniczą w życiu kulturalnym	
nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji	

24. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne w budowaniu świadomości i ekspresji kulturalnej

ucząc szacunku i otwartej postawy wobec różnorodności ekspresji kulturalnej	
zachęcając do kreatywności oraz chęci pielęgnowania zdolności estetycznych poprzez wyrażanie siebie środkami artystycznymi	
wdrażając do udziału w życiu kulturalnym	
nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań	

Źródło: <https://wspomaganiapedagogiczne.pl/arkusz-obszwawacji-zajec/>